

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zavádí program Digitální Evropa na období 2021–2027

[COM(2018) 434 final – 2018/0227 (COD)]

(2019/C 62/46)

Zpravodaj: **Norbert KLUGE**

Spoluzpravodaj: **Ulrich SAMM**

Konzultace	Evropský parlament: 14. 6. 2018 Rada: 25. 6. 2018
Právní základ	Článek 172, čl. 173 odst. 3 a článek 304 Smlouvy o fungování Evropské unie
Rozhodnutí předsednictva	19. 6. 2018
Odpovědná specializovaná sekce	Doprava, energetika, infrastruktura a informační společnost
Přijato ve specializované sekci	4. 10. 2018
Přijato na plenárním zasedání	17. 10. 2018
Plenární zasedání č.	538
Výsledek hlasování (pro/proti/zdrželi se hlasování)	212/0/2

1. Závěry a doporučení

1.1. Evropský hospodářský a sociální výbor (EHSV) vítá, že Evropská komise navrhla program Digitální Evropa, v němž je vyzdvížen záměr učinit z Evropy předního aktéra v oblasti digitalizace a posílit její hospodářskou sílu v celosvětové hospodářské soutěži. Cílem programu Digitální Evropa je umožnit vznik jednotného digitálního trhu a provádět digitální transformaci tak, aby ji evropští občané vnímali pozitivně. Tento program může být skutečně úspěšný, avšak pouze v případě, že budou náležitě zpracovány jeho dosud neznámé podrobnosti.

1.2. Výzkumní pracovníci patří mezi hnací síly společenského a hospodářského rozvoje. Dovednosti a schopnosti jsou předpokladem pro vysokou úroveň výzkumu i pro provádění programu v praxi, a patří tudíž k faktorům úspěchu tohoto programu. EHSV konstatuje, že je proto v programu přikládán velký význam podpoře výzkumu a vývoje.

1.3. V zájmu šíření výsledků výzkumu a vývoje a zajištění toho, aby sloužily všem občanům Evropské unie (EU), by se chtěl EHSV zasadit o intenzivnější dialog mezi výzkumem, sociálními partnery a organizacemi občanské společnosti. Složitě otázky je třeba vykládat způsobem, který bude srozumitelný i laikům. EHSV rovněž navrhuje, aby byl program prostřednictvím programu Horizont 2020 (Horizont Evropa) svázán se zásadami podpory výzkumu, jejichž základem je mj. dodržování Evropské charty pro výzkumné pracovníky a zásad odpovědného výzkumu a inovací a otevřené vědy.

1.4. EHSV vítá, že se jedním z hlavních bodů programu stala podpora digitálních dovedností. Digitální dovednosti a schopnosti jsou předpokladem k dosažení cílů ostatních čtyř specifických oblastí programu. Je politováníhodné, že rozpočet vyhrazený na tento specifický cíl je menší než rozpočet ostatních specifických cílů. EHSV proto podporuje návrh Evropského parlamentu, aby se rozpočet zvýšil ze 700 milionů EUR (7,6 % celkového rozpočtu) na 830 milionů EUR (9 % celkového rozpočtu). EHSV však zároveň zdůrazňuje, že za financování odborné přípravy nesou hlavní odpovědnost členské státy. EHSV konstatuje, že rozpočty na získávání kvalifikací v oblasti digitálních technologií se v jednotlivých členských státech EU značně liší. Vyzývá proto Komisi, aby členským státům připomněla jejich vlastní velkou odpovědnost za tuto oblast, aby bylo zajištěno, že budou mít všichni lidé z digitalizace stejný prospěch.

1.5. Podle EHSV je nutné najímat talentované jedince a vyškolit je na vysoce kvalifikované odborníky, neboť se tím zvýší atraktivita Evropy jakožto místa zaměstnání pro tuto skupinu pracovníků v globální hospodářské soutěži. EHSV však rovněž zdůrazňuje, že se program nesmí zaměřovat pouze na mimořádné snahy o získávání vysoce kvalifikovaných a pokročilých digitálních dovedností a schopností. Je třeba všemožně podporovat podniky, pracovníky a spotřebitele v zavádění a využívání základních i pokročilých digitálních technologií, neboť mají rozhodující význam pro množství a kvalitu pracovních míst i pro konkurenceschopnost Evropy. EHSV konstatuje, že stále ještě existuje mnoho podniků, zaměstnanců a občanů, kteří postrádají základní technické vybavení a schopnosti. EHSV v této souvislosti poukazuje na závěry Evropské rady ze dne 19. října 2017, v nichž se uvádí, že by cílem investování do digitálních dovedností mělo být to, „aby všichni evropští občané měli silnější postavení a lepší dovednosti“⁽¹⁾.

1.6. Program Digitální Evropa bude mít v této oblasti úspěch jen tehdy, bude-li tuto problematiku zastřešovat a bude-li mít na zřeteli i jiné podpůrné programy EU s podobnými cíli. Do financování nezbytných opatření je nutné zahrnout finanční prostředky např. z ESF+.

1.7. EHSV doufá, že do budování center pro digitální inovace budou standardně zapojeni sociální partneři i občanská společnost a že jim bude umožněn přístup k těmto centrům. Jakožto nestátní organizace mohou více zviditelnit činnost těchto center pro digitální inovace a zvýšit jejich uznávání.

EHSV se domnívá, že je již od začátku třeba vyloučit možnost, aby provádění programu vytvářelo jakoukoli sociální nerovnováhu. Digitalizace se týká všech oblastí života a všech lidí, a je proto nanejvýš nezbytné, aby z ní měli prospěch všichni občané EU. Z toho důvodu považuje EHSV za důležité, aby byl program koncipován takovým způsobem, aby výhod a příležitostí, které s sebou digitální Evropa přináší, mohla využívat celá evropská společnost. Digitalizace v Evropě musí být prováděna tak, aby byla inkluzivní. Lidé nesmějí být vyloučeni z pokroku v digitální oblasti na základě faktorů, jako jsou pohlaví, společenské postavení, nízká úroveň vzdělání, kvalifikace, digitální dovednosti, původ, věk nebo zdravotní postižení. Vznikající „digitální výnosy“ musejí být prostřednictvím vhodných politických opatření spravedlivě přerozdělovány. Nesmějí se stát zdrojem výhod pro několik málo zájmových skupin. Opatření týkající se provádění programu musí respektovat zásadu platnou v celé EU, že každý člověk má vlastnická práva ke svým údajům a bude je mít i nadále.

1.8. EHSV se domnívá, že by program měl mít silnější vazbu na společenskou situaci. Musí být zohledněny dopady digitalizace na trh práce a také její různé důsledky v jednotlivých regionech. EHSV proto za podstatné kritérium úspěšnosti programu považuje to, aby digitalizace vedla k posílení hospodářské účasti a tvorbě pracovních míst, a to ve všech evropských regionech.

1.9. EHSV by si přál, aby byla EU ve světě vnímána jako aktér, který zprostředkovává poznatky a může v mezinárodní hospodářské soutěži držet krok s Čínou a se Spojenými státy. To rovněž znamená, že podniky a pracovníci musejí mít v technologii důvěru. Program Digitální Evropa se může stát zdrojem přidané hodnoty především v oblastech, kde mohou jednotlivé členské státy samy o sobě dosahovat jen omezených výsledků. To platí obzvláště v souvislosti s kybernetickou trestnou činností díky společnému vývoji metod a strategií proti kybernetickým útokům z oblastí mimo Evropu. Patří sem např. rozvoj samostatné evropské výroby mikročipů.

1.10. EHSV podporuje to, aby se veškerá činnost vyvíjená v rámci tohoto programu řídila etickými pravidly. V této souvislosti připomíná svůj požadavek prosazovat zásadu „human-in-command“, zejména pokud jde o další rozvoj a využívání umělé inteligence v zaměstnání. Vzhledem k takovýmto etickým zásadám je nevyhnutelné přijmout další legislativní opatření (např. v otázkách týkajících se odpovědnosti, ochrany údajů, ochrany pracovníků, ochrany spotřebitele). Další digitalizace naší společnosti bude konečnou úspěšná jen tehdy, pokud bude kromě právních předpisů stimulován i vývoj v oblasti kultury, který přispěje ke zvyšování povědomí o přínosech a rizicích vývoje digitálních technologií.

2. Rámcové souvislosti – Program Digitální Evropa

2.1. Evropská komise dne 2. května 2018 přijala návrh víceletého finančního rámce na období 2021–2027. Jako součást tohoto finančního rámce předložila dne 6. června 2018 návrh nařízení o programu Digitální Evropa na období 2021–2017.

⁽¹⁾ EUCO 14/17 – Zasedání Evropské rady (19. října 2017) – závěry.

2.2. Programem Digitální Evropa chce Evropská komise zajistit solidní finanční rámec pro strategii pro jednotný digitální trh a zaplnit investiční mezeru. Pro tento účel vytvořila rozpočet v celkové výši 9,2 miliardy EUR. Obecným cílem programu je podporovat digitální transformaci průmyslu. Digitální transformace by díky tomuto programu měla přinést větší výhody, ze kterých by měli mít užitek všichni evropští občané, orgány veřejné správy i podniky v EU.

2.3. Program Digitální Evropa má pět specifických cílů: 1) vysoce výkonná výpočetní technika, 2) umělá inteligence, 3) kybernetická bezpečnost a důvěra, 4) pokročilé digitální dovednosti a 5) zajištění rozsáhlého využívání digitálních technologií v celém hospodářství a společnosti. Kromě toho se zabývá digitalizací průmyslu.

2.4. V rámci prvního specifického cíle („vysoce výkonná výpočetní technika“) mají za pomoci „superpočítačů“ vzniknout kapacity, které umožní lepší zpracovávání stále větších objemů dat. Díky rozpočtu ve výši 2,7 miliardy EUR má program posílit kapacity EU v oblasti vysoce výkonné výpočetní techniky a v oblasti zpracování dat a zajistit jejich širší využívání v oblastech, jako je zvládnání změny klimatu, zlepšování zdravotní péče a bezpečnost.

2.5. Plánované 2,5 miliardy EUR, které jsou určeny na druhý specifický cíl – umělou inteligenci, chce Evropská komise použít na vybudování a posílení kapacit EU v této oblasti. Jedním ze souvisejících cílů je i umožnit budování rozsáhlých souborů dat a algoritmů, zajištění zabezpečeného přístupu k nim a jejich ukládání. Kromě toho by měla být posílena stávající zkušební a experimentální zařízení pro umělou inteligenci v členských státech a podporována vzájemná spolupráce mezi těmito zařízeními. Dosažených technologických pokroků by měly využívat podniky i veřejné instituce.

2.6. Na třetí specifický cíl – kybernetickou bezpečnost a důvěru – mají být uvolněny 2 miliardy EUR, které mají Unii sloužit k vybudování technologických a průmyslových kapacit k zabezpečení jejího hospodářství, společnosti a demokracie. Účelem těchto investic je mimo jiné zajistit ve spolupráci s členskými státy vyspělé vybavení a nástroje v oblasti kybernetické bezpečnosti, zavést nejnovější řešení kybernetické bezpečnosti ve všech odvětvích hospodářství, co nejlépe využívat již existující evropské poznatky a posílit kapacity členských států v této oblasti, a to i v rámci soukromého sektoru.

2.7. Má-li být z investic do digitálních technologií nějaký prospěch, musí být společnost a pracovní síla náležitě kvalifikovaná. Na podporu pokročilých digitálních dovedností, které představují čtvrtý specifický cíl, konkrétně na vysoce výkonnou výpočetní techniku, umělou inteligenci, distribuované účetní knihy (např. technologie „blockchain“) a kybernetickou bezpečnost, vyčlenila Evropská komise 700 milionů EUR. Z těchto prostředků má být podporováno vytváření koncepcí v oblasti dlouhodobé odborné přípravy a kurzů pro studenty, odborníky a pracovníky v oblasti informačních technologií a jejich realizace, ale právě tak i krátkodobá odborná příprava a kurzy a profesní příprava na pracovišti. Místem předávání příslušných dovedností by měla být především centra pro digitální inovace.

2.8. Podpora veřejné správy a poskytování služeb v oblastech veřejného zájmu patří do pátého specifického cíle. Z jeho rozpočtu ve výši 1,3 miliardy EUR by mělo být zajišťováno například to, aby veřejný sektor a oblasti jako zdravotnictví a péče, vzdělávání, doprava či kulturní a kreativní odvětví mohly zavádět a používat nejmodernější digitální technologie. Dále by mělo být podporováno zavádění digitálních technologií v orgánech veřejné správy a v průmyslu, zejména v malých a středních podnicích.

3. Obecné připomínky

3.1. Digitalizace a změny pracovního a životního prostředí, které s sebou technologický pokrok přináší, jsou všudypřítomné. Neexistuje snad žádná oblast života, do níž by digitalizace ještě nepronikla.

3.2. EHSV vítá Komisi předložený návrh programu Digitální Evropa, protože je z něho zřejmé, jak velký význam Evropská komise tomuto tématu přikládá. Díky tomu, že je jednou z jejích priorit, lze docílit jasně přidané hodnoty EU díky podpoře moderních špičkových technologií, jež mohou přispět k řešení nejnáročnějších výzev pro naši společnost a mít příznivý dopad na zaměstnanost a konkurenceschopnost a na celkové životní podmínky všech občanů. Potvrzením toho je skutečnost, že Evropská komise ve svém sdělení o víceletém finančním rámci předložila scénář počítající se zdvojnásobením investic do digitální oblasti⁽²⁾. EHSV poukazuje rovněž na potřebu sociálních investic v souvislosti s digitální transformací, které jsou nezbytným předpokladem toho, aby měla z digitální transformace užitek celá společnost. Zdůrazňuje, že člověk musí mít nad stroji vždy kontrolu („human-in-command“), a to především v oblasti umělé inteligence.

⁽²⁾ COM(2018) 98 final.

3.3. EHSV je potěšen, že Evropská komise svým programem Digitální Evropa podporuje zavádění a optimální využívání digitálních kapacit. EHSV souhlasí s názorem Evropské komise, že o digitální kapacity se opírají inovace v oblastech veřejného zájmu a v hospodářství. Pro zdárný výsledek digitální transformace EU je nezbytné, aby byly k dispozici nejmodernější digitální technologie a odpovídající schopnosti. Plánovaný rozpočet je podle názoru EHSV značně vysoký, avšak nesrovnatelný s rozpočty konkurentů – Spojených států a Číny. EHSV je sice přesvědčen, že tento rozpočet stačí k dosažení vytyčených cílů, nicméně připomíná, že k tomu, aby se Evropa udržela na přední světové úrovni, je třeba výrazně zvýšit investice v členských státech EU.

3.4. Dle EHSV je důležité učinit vše pro to, aby se na rozvoji technologií mohla podílet celá evropská společnost. Cílem programu Digitální Evropa by mělo být spravedlivé rozdělování digitálních výnosů, které v nadcházejících letech a desetiletích budou v různých oblastech vznikat (např. vlastnictví údajů), mezi všechny evropské obyvatele. Digitalizace se týká všech oblastí života a všech lidí, a je proto nanejvýš nezbytné, aby z ní měli prospěch všichni. Plnohodnotných hospodářských a sociálních přínosů digitalizace bude dosaženo pouze tehdy, když bude Evropa schopna poskytnout vysokokapacitní sítě v městských i venkovských oblastech a napříč celou společností. K tomu jsou zapotřebí veřejné investice, protože trh sám o sobě nepokryje všechny odlehlé oblasti a nezaručí minimální digitální přístup pro zranitelné členy společnosti.

3.5. EHSV pokládá za důležité, že společný a koordinovaný postup v rámci EU může vytvářet přidanou hodnotu, kterou by jednotlivé členské státy samy o sobě nemohly vytvořit. To platí především pro oblast rozvoje samostatné evropské výroby mikročipů v rámci programu podpory vysoce výkonné výpočetní techniky⁽³⁾, společný vývoj metod a strategií proti kybernetickým útokům zvenčí⁽⁴⁾, vytváření norem pro jednotný digitální trh, důsledné uplatňování obecného evropského nařízení o ochraně údajů a jeho další rozpracování, tak aby bylo použitelné zejména v oblasti umělé inteligence⁽⁵⁾ a autonomního řízení⁽⁶⁾. Uplatňování evropských hodnot (ochrana údajů, ochrana soukromí, sociální ochrana, udržitelnost) při vývoji umělé inteligence by se do budoucna mohlo stát konkurenční výhodou, zejména pokud občané začnou citlivěji vnímat metody využívání údajů třetími stranami (USA) a možnosti dohledu, které systémy využívající umělou inteligenci nabízejí (Čína).

3.6. Za pozitivní považuje EHSV rovněž to, že v programu Digitální Evropa byl několikrát položen důraz na digitalizaci průmyslu. Je zcela zřejmé, že digitální transformace může být úspěšná jen tehdy, když bude přinášet prospěch všem podnikům a pracovníkům. Bylo by proto žádoucí, aby se toto hledisko v programu uplatňovalo ještě důslednějším způsobem, který by umožnil sledovat dosažené pokroky například i za použití ukazatelů digitalizace v podnicích různé velikosti.

3.7. Za účelem posílení technických a digitálních kapacit je velká část rozpočtu vyhrazena na výzkumné projekty a inovační programy. EHSV zdůrazňuje, že je nezbytné, aby tato podpora byla prostřednictvím programu Horizont 2020 (Horizont Evropa) těsně svázána se zásadami podpory výzkumu, jejichž základem je dodržování Evropské charty pro výzkumné pracovníky⁽⁷⁾, zásad odpovědného výzkumu a inovací⁽⁸⁾ a otevřené vědy⁽⁹⁾. Pouze dodržování těchto zásad je zárukou toho, že výzkum bude ve službách lidstva. Výsledky výzkumu by měly být srozumitelně vysvětlovány laické veřejnosti, šířeny a využívány. Stručně řečeno, výzkum by měl být pro společnost přínosný.

3.8. V zájmu zajištění přínosnosti výzkumu pro celou evropskou společnost by měly být pořádány pravidelné dialogy. V jejich rámci může docházet ke vzájemné a oboustranné podnětné výměně a motivaci mezi výzkumnými pracovníky navzájem, ale i se zástupci širší společnosti.

⁽³⁾ Úř. věst. C 283, 10.8.2018, s. 89.

⁽⁴⁾ Úř. věst. C 227, 28.6.2018, s. 86.

⁽⁵⁾ Úř. věst. C 288, 31.8.2017, s. 1, INT/851 – Umělá inteligence pro Evropu (Úř. věst. C 440, 6.12.2018, s. 51), a TEN/664 – Iniciativa zabývající se výzvami pro online platformy, pokud jde o šíření dezinformací (Úř. věst. C 440, 6.12.2018, s. 183).

⁽⁶⁾ TEN/673 – Propojená a automatizovaná mobilita (viz s. 274 v Úředním věstníku), a INT/846 – Důvěra, soukromí a bezpečnost – internet věcí (Úř. věst. C 440, 6.12.2018, s. 8).

⁽⁷⁾ <https://euraxess.ec.europa.eu/jobs/charter>.

⁽⁸⁾ <https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en/h2020-section/science-and-society>.

⁽⁹⁾ <https://ec.europa.eu/research/openscience/>.

3.9. Potěšující je v této souvislosti skutečnost, že jedním z cílů programu je umožnit účast na vývoji i orgánům veřejné správy a podnikům. EHSV podporuje výměnu mezi různými aktéry. EHSV vybízí Evropskou komisi k zajištění toho, aby tato výměna probíhala za účasti všech regionů, odvětví a podniků všech velikostí. Využívání pokročilých technologií v podnicích, zejména malých a středních podnicích, lze usnadnit prostřednictvím partnerství a dobrých podmínek v průmyslových odvětvích. EHSV rovněž doufá, že se bude dbát na dodržování zásady partnerství a zapojení sociálních partnerů a organizací občanské společnosti na provádění programu Digitální Evropa. Sociální dialog mezi sociálními partnery napomůže realizaci programu Digitální Evropa z hlediska pracovníků.

3.10. Podle EHSV je nutné najímat talentované jedince a vyškolit je na vysoce kvalifikované odborníky, neboť se tím zvýší atraktivita Evropy jakožto místa zaměstnání pro tuto skupinu pracovníků v globální hospodářské soutěži. EHSV však rovněž zdůrazňuje, že se program Digitální Evropa nesmí zaměřovat pouze na vysoce kvalifikované pracovníky s pokročilými digitálními dovednostmi. Program Digitální Evropa si klade za cíl umožnit vznik jednotného digitálního trhu a vytvořit příznivé podmínky pro digitální transformaci, a je proto zapotřebí zajistit, aby všichni občané a veškerá pracovní síla v EU měla z tohoto rozsáhlého programu financování užitek. V opačném případě hrozí nebezpečí, že se budou sociální nůžky v Evropě ještě více rozevírat. Jak EHSV již konstatoval v jiných svých stanoviscích, klíčovým předpokladem pro vytvoření jednotného digitálního trhu je zaplnění kvalifikačních mezer, a to i v oblasti digitálních dovedností⁽¹⁰⁾. Pokud jde o předávání základních digitálních znalostí, odkazuje Evropská komise ve svém plánu na programy financování jako program ESF+ nebo program EFRR. Jelikož struktura těchto programů neumožňuje poskytovat plošnou podporu v rámci celé Evropy, měl by se program Digitální Evropa zaměřit rovněž na různé stupně kvalifikace. Nebudou-li nezbytné prostředky, jež jsou na tento program k dispozici, stačit k zaručení přínosů digitalizace pro všechny občany, je třeba tyto požadavky klást na jiné programy, např. na ESF+. Program Digitální Evropa by měl tuto problematiku zastřešovat a měl by mít jiné programy na zřeteli, aby bylo možné dosáhnout vytyčených cílů. V opačném případě by se mohlo stát, že budou jednotlivé unijní programy financování ve výsledku prospěšné jen menšině občanů.

3.11. V této souvislosti EHSV připomíná cíl usilovat o vytváření společnosti, která bude umožňovat začleňování a ve které budou prosazovány rovné podmínky pro všechny. Lidé nesmějí být při digitální transformaci znevýhodňováni na základě faktorů, jako jsou pohlaví, společenské postavení, vzdělání, kvalifikace, digitální dovednosti, původ, věk nebo zdravotní postižení.

4. Konkrétní připomínky

4.1. EHSV podporuje cíl Evropské komise usnadnit podnikům, a to zejména malým a středním podnikům, přístup k digitálním kapacitám a technologiím. Zaměření programu na pokročilé technologie nicméně přehlíží skutečnost, že velké množství pracovníků i podniků potřebuje i dnes podporu při zajišťování základního vybavení, které je pro digitalizaci nezbytné. EHSV zdůrazňuje, že rozsáhlá podpora podniků při zavádění základních i pokročilých digitálních technologií má v Evropě rozhodující význam pro konkurenceschopnost a zaměstnanost. EHSV vyzývá k navazování sociálního dialogu mezi sociálními partnery mj. i v oblasti investic činěných z prostředků tohoto programu.

4.2. EHSV vítá specifický cíl programu „kybernetická bezpečnost a důvěra“. Kybernetická bezpečnost je důležitá nejen pro vývoj, ale i pro fungování našich demokracií. Má-li být program úspěšný, je naprosto nezbytné, aby podniky a pracovníci měli v kybernetickou bezpečnost důvěru.

4.3. Program by měl mít co nejsilnější vazbu na společenskou situaci. Měly by být zohledněny dopady digitalizace na trh práce a také její různé důsledky pro jednotlivé regiony. EHSV se proto domnívá, že je důležité, aby nové příležitosti spojené s digitalizací, které s sebou provádění programu přinese, byly využity pro posílení hospodářské účasti a tvorbu pracovních míst. Nanejvýš důležité je rovněž podporovat tyto příležitosti v evropských regionech. V této souvislosti se nabízí plánovaná spolupráce s Evropským fondem pro regionální rozvoj (EFRR) a Fondem soudržnosti. Mezi programem Digitální Evropa, EFRR a Fondem soudržnosti by měla probíhat pravidelná výměna. A místní centra inovací, která vznikají v jednotlivých regionech, by měla sledovat cíle regionálního rozvoje.

4.4. Na plnění cílů čtvrté specifické oblasti („Pokročilé digitální dovednosti“) a digitalizaci průmyslu by se měly podílet především centra inovace. Tato centra budou sloužit jako místa umožňující přístup k nejnovějším digitálním kapacitám. EHSV oceňuje promyšlenost koncepce provádění programu. Cíl vybudovat v každém členském státě nejméně jedno centrum pro digitální inovace a členským státům nacházejícím se v okrajových oblastech EU nabídnout možnost vytvoření

⁽¹⁰⁾ Úř. věst. C 71, 24.2.2016, s. 65.

ještě dalších míst má podporu EHSV. Centra pro inovace by měla spolupracovat. Kriticky se EHSV staví k tomu, že budování center pro digitální inovace je spojeno s velkou administrativní zátěží. V tomto ohledu by mohlo pomoci zřizování přeshraničních konsorcií. Dále by se také na budování center pro digitální inovace měli podílet sociální partneři a občanská společnost. Díky jejich zapojení by se činnost center pro digitální inovace mohla lépe přizpůsobovat potřebám místních podniků a pracovníků i dalších uživatelů technologií a jejich služeb by mohlo využívat větší množství obyvatel.

4.5. Cíl spočívající v podpoře pokročilých digitálních dovedností je základním předpokladem dosažení cílů ostatních čtyř specifických oblastí. Je proto politováníhodné, že rozpočet vyhrazený na tento specifický cíl je menší než rozpočet ostatních specifických cílů. EHSV podporuje návrh Evropského parlamentu, aby se rozpočet zvýšil ze 700 milionů EUR (7,6 % celkového rozpočtu) na 830 milionů EUR (9 % celkového rozpočtu) ⁽¹¹⁾. EHSV však zároveň zdůrazňuje, že za financování odborné přípravy nesou hlavní odpovědnost členské státy. Má však pochybnosti ohledně toho, zda bude Komise schopna využít veškeré nezbytné prostředky k tomu, aby si členské státy začaly více uvědomovat naléhavost digitálního vzdělávání všech skupin obyvatelstva již od základní školy. Rozpočty na tento úkol se v jednotlivých členských státech značně liší. Nemá-li být nikdo kvůli příliš omezeným vnitrostátním rozpočtům vyloučen z programů odborné přípravy, měla by EU uskutečňování tohoto cíle pozorně sledovat a informovat veřejnost o svých zjištěních.

4.6. EHSV stejně jako Evropský parlament ⁽¹²⁾ konstatuje, že by se veškerá činnost vyvíjená v rámci tohoto programu měla řídit etickými pravidly. Zejména práce v oblasti umělé inteligence by se měla řídit zásadami ⁽¹³⁾, které platí v současnosti, i těmi, jež budou vyvinuty v budoucnu. V této souvislosti připomíná EHSV svůj požadavek týkající se zásady „human-in-command“, která má být hlavním vodítkem pro budoucí vývoj. Vzhledem k takovýmto etickým zásadám je nevyhnutelné přijmout další legislativní opatření (např. v otázkách týkajících se odpovědnosti, ochrany údajů, ochrany spotřebitele). Další digitalizace naší společnosti bude konečnou úspěšná jen tehdy, pokud bude kromě právních předpisů podporován i odpovídající kulturní pokrok směřující ke zvyšování povědomí o přínosech a rizicích.

4.7. EHSV doufá, že v rámci specifického cíle „Umělá inteligence“ se jedním z hlavních témat – vedle posilování kapacit a jejich zpřístupňování – stane otázka právních záruk v souvislosti s používáním umělé inteligence a automatizovaných systémů. Za pozitivní považuje EHSV to, že databáze mají být zpřístupňovány i malým a středním podnikům. Přístup by měl být umožněn i veřejnému sektoru. Kromě toho musejí být podniky na tuto práci připraveny a musí existovat jasné právní předpisy, které stanoví, kdo nese v případě nehod apod. odpovědnost. Ochrana pracovníků a občanů je stejně důležitá jako vytváření hospodářského růstu.

V Bruselu dne 17. října 2018.

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Luca JAHIER

⁽¹¹⁾ Návrh stanoviska – 2018/0227 (COD).

⁽¹²⁾ Návrh zprávy – 2018/0227 (COD).

⁽¹³⁾ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/high-level-expert-group-artificial-intelligence>.